

EGY FEJEZET A TÖRTÉNETI JELENTÉSFÖLDRAJZBÓL

JUHÁSZ DEZSŐ

A kultúra térbelisége elsődlegesen fizikai térbeliségként jelenik meg, de vele együtt, vele párhuzamosan mágikus térként, kultikus térként és – abban a formában, ahogyan a nyelv tükrözi – mentális térként is. A mentális tér a nyelvészetben a szemantikai (fogalmi) mező kategóriájának felel meg, abban nyilvánul meg.

Péntek János
(Ethn. 108, 1997: 219)

1. 1999-ben egy jelentéstani konferencián többek között azt taglaltam, mi lehet az oka a szemantika szerény képviseletének a nyelvföldrajz (és általában a dialektológia) területén (Juhász 2000: 134). A főbb okokat négy pontban foglaltam össze:

1. A nyelvi variabilitás mértéke az alsóbb nyelvi szintektől a felsőbbek felé haladva csökken, ezért több táji különbség regisztrálható a hangtanban, mint az alaktanban; a mondattanban pedig lényegében szörványosnak tekinthető. Ezen a skálán a mondattant csak a jelentéstan előzi meg.

2. A szemantika erőteljesebb fejlődése egy ideig fáziskésésben volt a hangtanal, alaktannal vagy a lexikológiával szemben. A szemantika új eredményeinek dialektológiai alkalmazása is késett, illetve elmaradt.

3. A szócsoportok jelentésstruktúrájának, kölcsönös függőségi viszonyainak feltárása bonyolult feladat, a nyelvatlaszgyűjtés megszokott keretei között komoly előkészítést, speciális módszereket kíván, és igen munkaigényes.

4. A helyi kultúráknak és a rájuk épülő terminológiának az aprólékos feltárása bizonyos néprajzi felkészültséget is kíván a kutatótól.

Az elmondottakat még azzal is megfellelhetjük, hogy diakrón tekintetben kevés szakirodalmi előmunkálatra támaszkodhatunk: fél kézen megszámolhatók azok a tanulmányok, amelyek a szójelentések, illetve jelentésmezők térbeli viszonyainak taglálása során történeti mozgásokra is kitérnek. Ideje lenne tehát ezek számát újabakkal szaporítani. Egyéb alkalommal ezt már magam is megkíséreltem (l. Juhász 2002), most azonban mégis egy olyan témához szeretnék visszatérni, amit már két kutató is körbejárt, illetve feszegetett. (A szinkrón nyelvföldrajzi anyag diakrón értékesítéséről általánosságban l. pl. Benkő 1967a, 1967b, Imre 1971; a nyelvföldrajz és jelentéstan kapcsolatáról l. pl. Murádin 1969, 1975, Terbe 1999 stb., ill. a Juhász 2000 és 2002 végén közölt szakirodalmat.)

2. Először Murádin László, A romániai magyar nyelvjárások atlaszának főmunkatársa írt egy bővebb tanulmányt Az *ellik* és rokon értelmű társainak jelentésköre címmel a Nyelv- és Irodalomtudományi Közlemények hasábjain (Murádin 1976). Rá kilenc évvel jelent meg Imre Samu kisebb közleménye a Magyar Nyelvben Egy igecsoport néhány szóföldrajzi jellemzője címen (Imre 1985). Az egyébként alapos és körültekintő Imre Samu figyelmét ezúttal elkerülte kolozsvári kollégájának írása, így tőle függetlenül jutott több vonatkozásban hasonló eredményre. A magyar nyelvjárások atlaszának négy térképlapját elemezte vázlatosan, mégpedig a következőket: 326. *csi-kózik* [a kanca], 338. *(meg)ellik* [a tehén], 355. *malacozik* [a koca], 379. *kölykezik* [a kutya]. Ezek az '⟨emlősállat⟩ fiat (vagy fiakat) világra hoz' jelentésmező legfontosabb igéi, amelyek szinte kínálják magukat közös elemzésre. A sor még folytatható lenne – mint Imre is megjegyzi – más állatokkal, de nemzeti nyelvatlaszunk szerkesztőinek minden témakörben válogatni kellett, és olyan fogalmakat részesítettek előnyben, amelyek a nyelvterület minden régiójában ismertek, és a hagyományos népi kultúra szerves részét alkotják. A romániai magyar nyelvatlasz ezek közé sorolta még a juh és a kecske szülésre utaló szavait, de eltekintett a macska, a szamár vagy a bivaly hasonló cselekvésigéinek gyűjtésétől. Annak a kutatónak tehát, aki e jelentéskörben az egész nyelvterületre kiterjedő szóföldrajzi vizsgálatot tervez, meg kell elégednie a nagyatlasz munkatársai által kiválasztott négy esettel, de az adatbázist tekintve nem szükséges csak egyetlen forrás példatárára szorítkoznia, hanem több atlaszt is egyesíthet. A romániai nyelvatlasz megjelenítésével az ELTE dialektológiai kutatócsoportjának egyik nem titkolt célja épp az, hogy a nagyatlasz kényszerűen csonkán maradt keleti felét kiegészítse, megteremtve ezzel a nyelvöldrajzi makrovizsgálatok alapját.

Visszatérve említett szerzőinkhez: Imre még nem támaszkodhatott az addig publikálatlan romániai nyelvatlasz anyagára. Rövid vázlatában figyelmét arra összpontosította, hogy megragadja a legfontosabb szótársulási típusokat és ezek jellemző területeit. Térképvázlatok szemléletesek, de az említett okok miatt csonkák (a 22 romániai kutatópont a nagyatlasz gyakorlatának megfelelően egy kisméretű téglalapba van zsugorítva). Madártávlati szinkrón felvételét a következő gondolatokkal zárja:

„1. Viszonylag kevés azoknak a kp.-oknak a száma, ahol két lexikális változat él egymás mellett. Az ilyen kp.-ok – teljesen érthető módon – elsősorban az egyes izoglosszák mentén jelentkeznek. Bizonyos eltérést azonban e tekintetben is mutatnak az egyes térképek.

2. A lóra és tehénre, illetőleg a disznóra és kutyára vonatkozó megnevezések több közös vonást mutatnak egymással. Erre nem könnyű teljesen egyértelmű magyarázatot adni, de talán fölvethető, nem függ-e össze ez a viszonylagosan erősebb egyezés azzal a ténnyel, hogy a ló és a tehén általában egy utódot szül, a disznó és a kutya rendszerint többet.

3. A legizgalmasabb kérdés természetesen az volna: mivel magyarázható a vizsgált szavaknak a [4. A–C) pontokban] vázolt csoportok szerint való területi tagozódása. Erre azonban – legalábbis egyelőre – semmiféle reális magyarázatot nem tudok adni” (i. m. 93).

Jóllehet Imre megáll az általa is „legizgalmasabb kérdés”-ként számon tartott problémacsoport küszöbénél, tudniillik a leírt nyelvéllapotok, részrendszerek történeti mozgásainak okainál, nagyon szimpatikus az a tudósi attitűd, amellyel nem hárítja el, hanem igényli, sőt kitüntetett helyre teszi az általa be nem fogható oknyomozó vizsgálá-

latot. Én éppen ebben az irányban szeretnék néhány lépést előrehaladni, tudván azt, hogy a nyelvi jelenségek térbeli és időbeli változása olyan sokféle belső (rendszeri) és külső (extralingvisztikai) tényező függvénye, hogy teljes megismerésük szinte lehetetlen. Előtte azonban vessünk egy pillantást Murádin László néhány szemléletes táblázatára, illetve idézzük föl legfontosabb rendszertörténeti megállapításait. (A táblázatokat lásd a függelékben.)

Az első táblázatminta egyike azoknak, amelyek még a nagyatlász négy ígére támaszkodó mezőmodelljeinek a legegyszerűbb, tagolatlan formától a bonyolultabb felé haladó építkezését mutatja. A második azt ábrázolja, hogy egy kutatóponton belül is lehetnek tagoltságbeli variánsok a rendelkezésre álló lexémák száma és jelentésbeli terjedelme függvényében. A harmadik táblázat, amely illusztrációként az új egyetemi dialektológiai tankönyv (Kiss szerk. 2001) általam írt nyelvföldrajzi fejezetébe is bekerült (Juhász 2001: 118), már a romániai nyelvatlasz hat térképlapjának példatárán ábrázolja az egyes specializációs fokozatokat.

A tankönyvi kommentár – műfajából eredően – csak a leglényegesebb, legáltalánosabb történeti mozzanatokra utal röviden: „A szinkrón kép egyértelműen osztódási folyamatra utal, amelynek során az ősi *ellik* mellé részben az utódokra utaló általánosabb jelentésű szavak, mint *kölykezik* (<: *kölyök*), *fiadzik* (<: *fiú*), részben fajspecifikus kifejezések, mint *csikózik*, *borjazik*, *gidózik/kecskézik/ollózik*, *bárányozik*, *malacozik*, *kutyázik* stb. sorakoznak fel. A fajspecifikus megnevezések előretörése jelentős mértékben hozzájárul a jelentésmező differenciálódásához, sőt ahhoz is, hogy az általánosabb jelentésű *ellik*, *fiadzik* sok helyi nyelvjárásból teljesen kiszoruljon” (uo.). Azt hiszem, ezek a szakirodalmi előzményekre támaszkodó megállapítások lényegében ma is megállják a helyüket, de a részletesebb térbeli és időbeli folyamatlemezéshez elkerülhetetlen az egész nyelvterületet láttató szemléltető térképek elkészítése. Ezek birtokában kell Murádin László kiváló tanulmányának néhány zárógondolatát mérlegre tennünk és új, részben az eddigiektől független következtetéseket is megkockáztatnunk.

3. Vegyük tehát sorra először Murádin László kiszemelt tételeit!

1. „Aligha tévedek – írja –, ha úgy vélem, hogy a tárgyalt élettani folyamat megjelölésére kezdetben csak az *ellik* szolgált. Nemcsak, hogy ősi, fgr. eredetű szó (vö. TESz.), hanem sok helyütt ma is ez fogja át a szóban forgó jelentésmezőt” (i. m. 29). Nem tudom, készült-e a nyelvterület egészét áttekintő térképvázlat a nagyatlász és a romániai nyelvatlasz (kéziratos) lapjainak felhasználásával a tanulmány készítése során. Amikor én a saját rajzaimmal elkészültem, az egyik gondolatom épp az volt: alighanem újra kell gondolnunk a fenti idézetben foglaltakat.

Már Imre Samu csonka vázlatainak böngészése közben is feltűnt az, ami a két atlasz egyesített kutatópont-hálózatú térképein még inkább kiütözik, hogy az *ellik* tipikus regionális kifejezés, amely – bármennyire meglepő – valószínűleg sosem volt minden magyar nyelvjárásban használt lexéma. Sőt: a vizsgált térképek egybevetéséből épphogy nem a visszaszorulásra, hanem a határozott terjedésre lehet következtetni. Az *ellik* expanziója a ló és a tehén szülésének megnevezésében a leglátványosabb: a Bakony vonalától Kolozsvárig uralja a központi nyelvterületet. Így válhatott a köznyelvi főjelentés alapjává (‘nagyobb emlőállat <főleg tehén és ló> utódot hoz a világra’). A terjedés végpontját, a nyelvterület szélét azonban csak egy északi és déli sávban érte el:

a Felső-Tisza vidékén, illetőleg lent az Al-Duna és a Maros alsó folyása között, tehát az alföldi részeken, ahol előrejutását hegyvidékek nem akadályozták.

Hogy milyen centrumból indult hódító útjára e szó, jól mutatja a két kisebb átlatra vonatkozó térképlap: nagyjából Győr és Mohács között a Duna két oldalán helyezkedik el az a kifli alakú rész, amelyet melleleg a történészek egy része (pl. Györffy 1977: 30–4, 1984: 623–6) a kora Árpád-kor kitüntetett fontosságú területének, a fejedelmek és családjaik szállásterületének, illetve később központi királyi birtokok helyének tüntet fel. Itt jól látható, hogy az izoglosszák lényegében sehol sem érik el a nyelvterület széleit (csupán északon közelítik meg). Minimális annak a valószínűsége, hogy a nyelvterület legtávolabbi pontjain – mintegy „varázsütésre” – egyszerre induljon meg egy olyan folyamat, amely egy szót visszaszorulásra kényszerítve épp a centrumba zár vissza, miközben a széleken vagy egyéb eldugottabb helyeken semmi reliktumot nem hagy hátra. Hogy mi történt a szélső régiókban, arról a többi lexéma helyzetének elemzésével lehet választ adni, de máris leszögezhetjük: az, hogy a mezőségi és székely nyelvjárások nem használják az *ellik* igét, Murádin László vélekedésével ellentétben (i. m. 30) feltehetőleg nem a kihalásnak, hanem az eredendő hiánynak köszönhető. A szó finnugor eredetét ez nem ingatja meg, de fel kell tennünk, hogy e kifejezést a honfoglaló magyarságnak csak egy része ismerte.

2. Volt-e még (a nyelvjárási kötöttségű *ellik*-en kívül) az ős- és az ómagyar kor fordulóján olyan szó, amely emlőállatok szülésére általánosságban utalt? Erre a kérdésre – ismét csak szóföldrajzi elemzések után – igennel válaszolhatunk: ez a *fial*, *fiaz*. Azok az elvárások, amelyeket az *ellik* kapcsán az általánosan ismert régi kifejezésekkel szemben megfogalmaztunk, a *fial*, *fiaz(ik)* adataiban, térbeli elhelyezkedésében szépen teljesülnek. A kisebb állatokra vonatkozó igék térképei itt is jól jelzik a szavak korábbi nyelvöldrajzi státusát: van egy a Tisza és a Körösök tengelyével kijelölhető központi terület, a peremeken és néhány híres nyelvjárászszigeten mutatkozó reliktumokkal (pl. a szlavóniai Kórógyot vagy az északi csángó Szabófalvát). Ezek a zárványok részben Árpád-kori néptörödékek utódai, részben olyan középkori népmozgások tanúi, amelyek a forrásvidékek ómagyar nyelvállapotára is utalnak. Ilyenek például a *kölykezik* (a *kutya*) térképén a moldvai Szabófalva és Bogdánfalva *fial* adatai, amelyek önmagukban is valószínűsítik azt, hogy az ómagyarban a Mezőségen (egykori kibocsátóhelyükön) még szélesebb körben használatos volt a szó. Ha a *fial*, *fiaz(ik)* különböző térképeken előforduló zárványszerű adatait egyesítjük, nyilvánvalóvá válik, hogy keleten és nyugaton, északon és délen a legkülönbözőbb nyelvjárástípusokba sorolható kutatópontokról vannak példáink. A központi mag lokalizálhatósága, a zárványok jellegzetes peremhelyzete és széles szórtsága, a szótó jelentésének általános, nem fajspecifikus jellege valószínűsítik a jelentésmező központi részében való korai helyfoglalást.

A *fial*, *fiaz(ik)* történeti helyzetét főbb vonalakban Murádin László is hasonlóan látja: „[az *ellik* mellett] talán legkorábban, alkalmasint területi differenciáltsággal, a *fial*, *fiaz*, *fiadzik* alakult ki, az utód jelölte szó, a *fiú* (vö. még *kecskefiú*, *nyúlfiú*) továbbképzése útján. A *fiadzik* – az *ellik*-hez hasonlóan – egymaga is átfoghatta a tárgyalta jelentésmező egészét, anélkül, hogy akár az *ellik*, akár a *fiadzik* közvetlenül utalt volna az állat fajtájára. A két név területi találkozásából jött létre az a rendszerstípus, amelyben a jelentésmező kettős tagolású: *ellik/fiadzik*” (i. m. 29). Nyomban hozzátehetjük: külön tanulmányt érdemelne az ütközőzónákban zajló jelentésmozgások feltárása: szinonimák kialakulása, a jelentésmező differenciálódása. – Itt szükséges

még egy rövid kitérés az *ellik* és *fial* kronológiai és alaki viszonyára. „Az [*ellik*] ige csak egészen későn vált ikessé” – szögezi le a TESz. (1: 750), és közli, hogy a kikövetkeztethető finnugor tő a **sente* (‘sokasodik, szaporodik’), amely szabályos hangváltzással válik az ősmagyarban *ed(e)*- alakúvá. Ehhez járul – ugyancsak az ősmagyar kor folyamán – az *-l* igeképző (hasonlóképpen foglal állást az EWUng. 314 is), tehát az ősmagyar végére egy **edelü ~ *edeli* (óm. *edel* > *edl* > *ell*) formával számolhatunk. A *fial* végén is *-l* igeképző van, bár itt nem deverbális, hanem denominális képzéssel van dolgunk: a *fiú* főnév ősmagyar alakja bővül a szuffixummal: **foyalu ~ *fiyalu ~ *fiβalu* > óm. **fiyal ~ *fiβal ~ fial* > *fial* (vö. EWUng. 396 is). A két szó alaktörténete tehát a honfoglalás előtt párhuzamos „síneken” fut.

3. A jelentésmező radikális átalakulásához vezetett az az onomasziológiai fordulat, melynek során a születést megnevező igét a „magzat neve + igeképző” séma szerint alkották meg egyes nyelvjárások: *csikózik*, *borjazik*, *malacozik*, *kölykezik* stb. Murádin László szerint a XVI. század elejétől vannak e típusra nyelvtörténeti adataink, de – s ezt már én teszem hozzá – ennek kiformalódása is az őmagyarra nyúlik vissza.

A típusnak ma két gócpontja van: az egyik a Dunántúl, a másik Erdély. Nagy kérdés, hogy a két jelentős folt a régiségben egybeért-e, tehát a központi helyzetű *ellik* és *fial* vágta-e szét az egységes tömböt, vagy valamelyik góc történetileg másodlagos. Anélkül, hogy e kérdést most el akarnám dönteni, le akarnám zárni, azt a gyanúmat fogalmazom meg, hogy a típus bölcsője a nyugati nyelvterület lehetett, keletre jutása pedig a székelység Árpád-kori nagy nyugat-kelet irányú településtörténeti mozgalmával függ össze. A fentiekben már érintettük, hogy a Mezőségekre a *fial*, *fiazik* típus rekonstruálható, talán még a középmagyar korra is. Később a Székelyföldön virágba szökkenő, kiteljesedő megoldás kerekedett felül egész Erdélyben. Ez az életerős, a nyelv specializációs törekvései által mozgatott újítás nyugaton is terjedőben volt: látványos előrenyomulása figyelhető meg az *ellik* tömbjétől északra és délre. A keletre haladás egy-egy lépcsője kiválóan rögzíthető a négy térképlap egymásra vetítésével. A területi változás kárvallottja leginkább a *fial* típus.

A térbeli mozgások legszemléletesebb ábrázolása a számítógépes videoanimáció lenne. Ennek technikai feltétele részben meghatározott számítógépes grafikai programok ismerete és kreatív alkalmazása. A kulcskérdés azonban a nyelvföldrajzi képletek, térbeli alakulatok helyes értelmezése. (Reméljük, hogy a technikai és tartalmi feltételek javulása hamarosan belátható közelségbe hozza ezt az új szemléltetési lehetőséget is.)

4. Néhány zárógondolat. – A szemantikai mező átrendeződésének minden nyelvjárásban egyik legáltalánosabb mozgatórugója a minél nagyobb jelöltségre, specifikációra irányuló törekvés. Esetünkben ez vezet a legnagyobb hatású változáshoz, a faj egyedeit megnevező főnevek igésítéséhez. Az említett innováció azonban – akárcsak a többi idevonható szó – nem tudta birtokba venni az egész nyelvterületet. A tájanként eltérő jelentésmező-tagolódás függ az ős- és őmagyar korból örökölt alapvető rendszerjellemzőktől, de leginkább mégis nyelvjárásközi hatásoktól. Ez utóbbiak figyelmen kívül hagyása csak formális kategorizációt tesz lehetővé. A térbeli mozgások végigkövetését nagymértékben segíti az, hogy az egymással összefüggő kifejezések térképenként eltérő ütemeket rögzítenek. Minél kisebb, illetve „jelentéktelenebb” állatra vonatkozó térképet szemlélünk, annál több esély van tagolt térbeli képletek regisztrálására. A változatos szóföldrajzi képben mind az archaizmusok, mind a neologizmusok fellelhetők. Tanulságos lesz ebből a szempontból a juhra és

kecskére vonatkozó igék térszerkezetének analízise. Ez a két szócikk azonban – ahogy említettük – a két nagyatlász közül már csak a romániaiában található meg. Értelmezésük a jelentésmező főigéinek komplex elemzése után már sokkal több eredménnyel kecsegtet.

IRODALOM

- Benkő Loránd 1967a: Nyelvtörténet és mai nyelv (Adalékok a nyelvi szinkrónia és diakrónia viszonyához), in *Általános Nyelvészeti Tanulmányok* **5**, 41–67.
- Benkő Loránd 1967b: A nyelvföldrajz történeti tanulságai, *A Magyar Tudományos Akadémia Nyelv- és Irodalomtudományi Osztályának Közleményei* **24**, 29–48.
- Deme László–Imre Samu szerk. 1968–1977: *A magyar nyelvjárások atlasza 1–6*, Budapest, Akadémiai.
- Györffy György 1977: *István király és műve*, Budapest, Gondolat.
- Györffy György 1984: A magyarok megtelepedése, in *Magyarország története I/1. Előzmények és magyar őstörténet*, Budapest, Akadémiai, 605–34.
- Imre Samu 1971: Szinkrónia és diakrónia a magyar nyelvatlász anyagában, *Magyar Nyelv* **75**, 134–44.
- Imre Samu 1985: Egy igecsoport néhány szóföldrajzi jellemzője, *Magyar Nyelv* **81**, 87–93.
- Juhász Dezső 2000: Szójelentéstan és nyelvföldrajz, in Gecső Tamás szerk.: *Lexikális jelentés, aktuális jelentés*, Budapest, Tinta, 134–41.
- Juhász Dezső 2001: A nyelvföldrajz magyar eredményeiből, in Kiss Jenő szerk.: 111–30.
- Juhász Dezső 2002: A jelentéstani mikrorendszerek térbeliségének kérdéséhez, in Gecső Tamás szerk.: *Kontrasztív szemantikai kutatások*, Budapest, Tinta, 169–81.
- Kiss Jenő szerk. 2001: *Magyar dialektológia*, Budapest, Osiris Kiadó.
- Murádin László 1969: A jelentésmező tagolása és a nyelvjárási izoglosszák, *Nyelv- és Irodalomtudományi Közlemények* **13**, 301–5.
- Murádin László 1975: Háziállatok tartására szolgáló épületek neveinek belső és területi összefüggéseihez, *Nyelv- és Irodalomtudományi Közlemények* **19**, 133–41.
- Murádin László 1976: Az *ellik* és rokon értelmű társainak jelentésköre, *Nyelv- és Irodalomtudományi Közlemények* **20**, 21–30.
- Murádin László–Juhász Dezső szerk. 1995–2002: *A romániai magyar nyelvjárások atlasza 1–7*, Budapest, Magyar Nyelvtudományi Társaság.
- Terbe Erika 1999: *Örvény*. Szemantikai és szóföldrajzi vizsgálódás, in Kugler Nóra–Lengyel Klára szerk.: *Ember és nyelv. Tanulmánykötet Keszler Borbála tiszteletére*, Budapest, ELTE BTK Mai Magyar Nyelvi Tanszék.

FÜGGELÉK

1. táblázat

	a kanca	a tehén	a koca	a kutya
A	ellik			
B	ellik		fiadzik	
C	ellik		malacozik	kölykezik
D ₁	csikózik	borjazik	malacozik	kölykezik
D ₂	vemhezik	borjazik	malacozik	kölykezik

2. táblázat

	a kanca	a tehén	a koca	a kutya
B	ellik		fiadzik	
	ellik	borjazik	fiadzik	
C	ellik		kölykezik	
	ellik	borjazik	malacozik	kölykezik
D	fiaz			
	ellik		fiaz	
E	fiaz			
	fiazik			kölykezik

3. táblázat

	a kanca	a tehén	a kecske	a juh	a koca	a kutya
A	ellik				fiadzik	
B	ellik				fiadzik	kölykezik
C	csikózik	ellik			fiadzik	kölykezik
D ₁	csikózik	ellik		bárányozik	fiadzik	kölykezik
D ₂	csikózik	borjazik	fiadzik		malacozik	kölykezik
D ₃	csikózik	borjazik	bárányozik		malacozik	kölykezik
E ₁	csikózik	borjazik	gidózik	bárányozik	malacozik	kölykezik
E ₂	csikózik	borjazik	ollózik	bárányozik	malacozik	kölykezik
E ₃	csikózik	borjazik	ollózik	fiadzik	malacozik	kölykezik
E ₄	csikózik	borjazik	fiadzik	bárányozik	malacozik	kölykezik
E ₅	csikózik	borjazik	cucujádzik	bárányozik	malacozik	kölykezik
E ₆	csikózik	borjazik	kecskézik	bárányozik	malacozik	kölykezik
E ₇	csikózik	borjazik	gidózik	bárányozik	malacozik	kutyázik
E ₈	csikózik	borjazik	gidózik	bárányozik	malacozik	fiadzik

